

บทบาทของภาครัฐต่อนโยบายวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี
ของประเทศไทย

โดย

ผดุงศักดิ์ รัตนเดโช

ภาคินพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการเมืองการปกครองสำหรับนักบริหาร
คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ปีการศึกษา 2550

บทบาทของภาครัฐต่อนโยบายวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี
ของประเทศไทย

โดย

ผดุงศักดิ์ รัตนเดโช

ภาคินพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการเมืองการปกครองสำหรับนักบริหาร
คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ปีการศึกษา 2550

หัวข้อภาคินิพนธ์	บทบาทของภาครัฐต่อนโยบายวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีของประเทศไทย Roles of government sector on Thailand policy of science and technology
ผู้เขียน	ผดุงศักดิ์ รัตนเดโช Phadungsak Ratanadecho
แผนกวิชา/คณะ	คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา	รศ.ดร.พัชรี ธีโรรส
ปีการศึกษา	2549

บทคัดย่อ

ในงานวิจัยฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาถึงสถานภาพทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของไทย โดยในการศึกษารั้งนี้ จะศึกษาถึงสถานภาพขององค์กรที่เกี่ยวข้องทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของไทย เช่น สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (สนช.) รวมทั้งสถาบันการศึกษาภายใต้สังกัดของ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) โดยในการศึกษารั้งนี้ ตัวชี้วัดประสิทธิผลขององค์กรเหล่านี้คือ ผลงานตีพิมพ์ในวารสารนานาชาติ จำนวนสิทธิบัตรที่ได้จดทะเบียน และจำนวนนวัตกรรมที่เกิดขึ้น โดยวัดเทียบกับจำนวนงบประมาณที่ได้รับในแต่ละปี งานวิจัยนี้นอกจากรายงานถึงสถานภาพขององค์กรแล้วยังได้เสนอแนะข้อคิดเห็นสำหรับการปรับปรุงองค์กรทั้งในระยะสั้นและในระยะยาว ผลลัพธ์ที่ได้จากงานวิจัยนี้สามารถบ่งชี้ได้ถึงศักยภาพทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีโดยรวมของประเทศ นอกเหนือจากการศึกษาวิจัยข้อมูลภายในประเทศแล้ว งานวิจัยนี้ได้ขยายผลการศึกษาไปยังประเทศกรณีศึกษาอื่นๆ ด้วย ข้อมูลที่ได้รับจากการศึกษาในประเทศกรณีศึกษาสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับนโยบายด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศไทยได้ ผลลัพธ์ที่ได้จากงานวิจัยนี้ นอกจากจะทราบถึงสถานภาพโดยรวมทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศแล้วสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงองค์กรที่เกี่ยวข้อง และใช้ในการวางกรอบนโยบายทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตลอดจนนโยบายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อผลักดันให้การพัฒนาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศเป็นไปด้วยดีและพึ่งพาเทคโนโลยีของตนเองเป็นสำคัญ

คำนำ

นโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจากการศึกษาถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จะเห็นได้ว่ารัฐบาลเห็นความสำคัญของนโยบายทางวิทยาศาสตร์เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ ในแต่ละปีงบประมาณทางรัฐบาลได้งบประมาณจำนวนมากพอควร เพื่อหวังว่าการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจะนำประเทศสู่ขีดความสามารถและศักยภาพที่ดีทางด้านเศรษฐกิจและสังคมรวมถึงความมั่นคงของประเทศ รัฐบาลจึงมีการจัดตั้งหน่วยงานขึ้นหลายหน่วยตามความจำเป็นเพื่อส่งเสริมการวิจัยพัฒนาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี อาทิ เช่น สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ(สวทช.) สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (สนช.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง และให้งบประมาณเพื่อดำเนินกิจกรรมส่งเสริมขีดความสามารถทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศ รวมทั้งเป็นทุนในการผลิตบุคลากรที่มีความชำนาญเฉพาะด้านเพื่อตอบสนองความต้องการในวงการต่างๆเช่น อุตสาหกรรม และหน่วยงานวิจัยขององค์กรหรืออื่นๆ

จะเห็นได้ว่าที่ผ่านมารัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณให้องค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องสำหรับการส่งเสริมพัฒนาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีพอสมควร แต่ที่ผ่านมายังไม่เห็นหน่วยงานใดหรือรายงานวิจัยใดได้นำเสนอถึงผลสัมฤทธิ์ขององค์กรที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณนี้ ทำให้ประเทศไม่สามารถทราบได้ถึงสถานะภาพและศักยภาพทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีโดยรวมของประเทศได้ รายงานวิจัยฉบับนี้จึงได้ทำการศึกษาถึงเรื่องดังกล่าวเพื่อทำให้ทราบถึงสถานะภาพที่แท้จริง เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาปรับปรุงนโยบายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศต่อไป รวมทั้งเป็นฐานข้อมูลให้องค์กรที่เกี่ยวข้องได้ทำการพัฒนาศักยภาพของตนเองต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

จากการที่ผลงานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงลงด้วยดี ผู้วิจัยใคร่กราบขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.พัชรี สีโรรส ในฐานะอาจารย์ที่ปรึกษาที่ให้ข้อเสนอแนะและแนวคิดในการทำวิจัยชิ้นนี้ และคณาจารย์ในหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองการปกครองสำหรับนักบริหารตลอดถึงเจ้าหน้าที่ทุกท่าน ในฐานะผู้มีส่วนร่วมที่ทำให้การศึกษาในหลักสูตรดังกล่าวสำเร็จผลและแนะนำสิ่งที่มีประโยชน์แก่การทำวิจัยนี้

นอกจากนั้นขอขอบพระคุณผู้ให้ความอนุเคราะห์ในการหาข้อมูลและรวบรวมมูลตลอดจนให้ความช่วยเหลือต่าง ๆ ดังมีรายนามต่อไปนี้ คุณอภิเดช ธาริยะ คุณพิพัฒน์ สีลาวรรพห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ศาลยุติธรรม กองวิทยบริการศาลยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม ผู้ให้การอนุเคราะห์หาข้อมูลพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ มาใช้ประโยชน์ในการประมวลผลในงานวิจัยครั้งนี้

สุดท้ายนี้ทางผู้วิจัยขอขอบพระคุณ นายวิโรจน์ จินดารัตน์ ที่ได้ช่วยค้นหาฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้อง และนักศึกษา ในหน่วยวิจัยเพื่อการใช้ประโยชน์จากไมโครเวฟในงานวิศวกรรม (R.C.M.E.) ทุกคน ที่ทำให้งานวิจัยครั้งนี้ลุล่วงด้วยดี หากมีท่านใดที่ทางผู้วิจัยไม่ได้เอ่ยนามไว้ ณ ที่นี้ ทางผู้วิจัยต้องกราบขออภัยเป็นอย่างสูง

ผดุงศักดิ์ รัตนเดโช

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

พ.ศ. 2550

สารบัญ

	หน้า
คำนำ.....	(1)
กิตติกรรมประกาศ	(2)
สารบัญ	(3)
สารบัญตาราง	(5)
สารบัญแผนภาพ.....	(10)
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	12
1.3 กรอบแนวคิดในการทำวิจัย.....	13
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	14
1.5 วิธีการวิจัย.....	15
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	15
2. การศึกษานโยบายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ผ่านมา.....	17
3. สถานภาพนโยบายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในประเทศไทยที่ผ่านมา.....	27
3.1 โครงสร้างองค์กรทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.....	27
3.2 พัฒนาการทางด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีในประเทศไทย.....	33
4. วิเคราะห์องค์กรทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี	50
4.1 องค์กรของรัฐที่ส่งเสริมและสนับสนุนทางการวิจัยวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	50
4.2 สิทธิบัตร ทรัพย์สินทางปัญญาและการตีพิมพ์ผลงานวิจัย.....	135

สารบัญต่อ

บทที่	หน้า
5. บทสรุปและข้อเสนอแนะ	138
5.1 เชิงจุลภาค	138
5.2 เชิงมหภาค	143
บรรณานุกรม	151
ภาคผนวก	154
ประวัติการศึกษา	205

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1.1	ค่าใช้จ่ายด้านการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของไทย	2
1.2	เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายด้านการวิจัย	3
1.3	เปรียบเทียบความสามารถในการแข่งขันระดับนานาชาติ.....	5
1.4	เปรียบเทียบอันดับขีดความสามารถทางการแข่งขันปี 2545	6
1.5	สถานภาพการวิจัยและนวัตกรรมของประเทศไทย	7
1.6	จำนวนผลงานตีพิมพ์ระดับนานาชาติด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศไทย แต่ละปี 2546.....	8
1.7	จำนวนผลงานตีพิมพ์ระดับนานาชาติด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศไทย แต่ละปี 2544-2549.....	9
2.1	ความสามารถในการแข่งขันระดับนานาชาติของประเทศไทยในด้าน วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี.....	20
2.2	การเปรียบเทียบดัชนีวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีระหว่างประเทศไทยและ ประเทศญี่ปุ่น.....	22
2.3	อันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยในด้านต่างๆ.....	24
2.4	สัดส่วนการใช้จ่ายเพื่อการวิจัยและพัฒนาของภาคต่างๆ	25
3.1	งบประมาณรายจ่ายเพื่อการวิจัยจำแนกตามสาขาต่างๆ.....	40
3.2	รายจ่ายเพื่อการวิจัยและสำรวจจำแนกตามสาขาการพัฒนาประเทศ.....	42
3.3	งบจำนวนนิสิต นักศึกษาในสถาบันการศึกษาของรัฐแยกตามสาขาการศึกษาปี การศึกษา 2528	44
4.1	งบประมาณที่ได้รับของกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.....	53
4.2	งบประมาณการวิจัยที่ได้รับของสำนักงานปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยีประจำปี 2546-2550	57
4.3	งบประมาณการวิจัยที่ได้รับของกรมวิทยาศาสตร์บริการประจำปี 2546 - 2550.....	60
4.4	งบประมาณการวิจัยที่ได้รับของสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี แห่งชาติประจำปี 2546 - 2550.....	64

สารบัญตารางต่อ

ตารางที่		หน้า
4.5	จำนวนผลงานตีพิมพ์วารสารนานาชาติของสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ(สวทช.)ประจำปี 2546 – 2550	65
4.6	ผลงานตีพิมพ์ในวารสารนานาชาติของหน่วยงานในสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติโดยแยกประเด็นการมีส่วนร่วมของผลงานตีพิมพ์ประจำปี 2546 – 2549	66
4.7	ผลงานอื่นๆของสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ(NSTDA)	67
4.8	ผลงานอื่นๆของศูนย์เทคโนโลยีโลหะและวัสดุแห่งชาติ(MTEC) ประจำปี 2545-2549	67
4.9	ผลงานอื่นๆของศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ (BIOTEC) ประจำปี 2545-2549	68
4.10	ผลงานอื่นๆของศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (NECTEC)ประจำปี 2545-2546	68
4.11	ผลงานอื่นๆของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ(NSTDA)ประจำปี 2545-2549	69
4.12	งบประมาณการวิจัยที่ได้รับของสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติประจำปี 2546 – 2550	73
4.13	การประเมินผลงานการพัฒนาโครงการนวัตกรรมเชิงยุทธศาสตร์ของสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติประจำปี 2548.....	74
4.14	การประเมินผลงานการพัฒนาโครงการนวัตกรรมเชิงยุทธศาสตร์ของสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติประจำปี 2549.....	75
4.15	การประเมินผลงานการพัฒนาโครงการนวัตกรรมเชิงความรู้ของสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติประจำปี 2548.....	75
4.16	การประเมินผลงานการพัฒนาโครงการนวัตกรรมเชิงความรู้ของสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติประจำปี 2549.....	76
4.17	การยื่นขอสิทธิบัตร อนุสิทธิบัตร และเครื่องหมายทางการค้าของสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติประจำปี 2548.....	76

สารบัญตารางต่อ

ตารางที่		หน้า
4.18	การยื่นขอสิทธิบัตร อนุสิทธิบัตร และเครื่องหมายทางการค้าของสำนักงาน นวัตกรรมแห่งชาติประจำปี 2549.....	77
4.19	การพัฒนาความใฝ่รู้ของสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติประจำปี 2548	77
4.20	การพัฒนาความใฝ่รู้ของสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติประจำปี 2549	78
4.21	การส่งเสริมความสำเร็จด้านนวัตกรรมของสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติประจำปี 2548	78
4.22	การส่งเสริมความสำเร็จด้านนวัตกรรมของสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติประจำปี 2549	79
4.23	การพัฒนาองค์กรนวัตกรรมของสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติประจำปี 2548	79
4.24	การพัฒนาองค์กรนวัตกรรมของสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติประจำปี 2549	80
4.25	นโยบายและระบบนวัตกรรมของสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติประจำปี 2548	80
4.26	นโยบายและระบบนวัตกรรมของสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติประจำปี 2549	81
4.27	งบประมาณการวิจัยที่ได้รับของสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติประจำปี 2548 – 2550	85
4.28	งบประมาณการวิจัยที่ได้รับของสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิ สารสนเทศประจำปี 2546 – 2550	88
4.29	งบประมาณการวิจัยที่ได้รับของสถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ ประจำปี 2550	92
4.30	งบประมาณการวิจัยที่ได้รับของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยประจำปี 2546 - 2550	97
4.31	ผลการดำเนินงานของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยประจำปี 2546	98
4.32	ผลการดำเนินงานของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยประจำปี 2547	100
4.33	ผลการดำเนินงานของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยประจำปี 2548	102
4.34	ผลการดำเนินงานของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยประจำปี 2549	104
4.35	ทุนปริญาเอกกาญจนาภิเษก รุ่นที่ 1-8 (2541-2548)	106
4.36	จำนวนผลงานของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยขอขึ้นจดสิทธิบัตร	107

สารบัญตารางต่อ

ตารางที่		หน้า
4.37	จำนวนผลงานของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสาร นานาชาติ	108
4.38	งบประมาณการวิจัยที่ได้รับของสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่ง ประเทศไทย ประจำปี 2546-2550	111
4.39	ผลสำเร็จกิจกรรมของสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย ประจำปี 2543-2550	112
4.40	การจัดสรรงบประมาณแผนงานวิจัยของประเทศไทย ประจำปี 2545 - 2550 ..	118
4.41	งบประมาณการวิจัยที่ได้รับของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาประจำปี 2546 - 2550	122
4.42	งบประมาณการวิจัยที่ได้รับของมหาวิทยาลัยและสถาบันการศึกษา ประจำปี 2547 - 2550	124
4.43	ผลงานตีพิมพ์วารสารนานาชาติของมหาวิทยาลัยในประเทศไทย ประจำปี 2538 - 2549	127
4.44	ผลงานตีพิมพ์วารสารนานาชาติของมหาวิทยาลัยสาขาวิศวกรรมศาสตร์ใน ประเทศไทย ประจำปี 2538 - 2549	128
4.45	งบประมาณการวิจัยที่ได้รับของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประจำปี 2546 - 2550	132
4.46	งบประมาณการวิจัยที่ได้รับของสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยีประจำปี 2546 - 2550	134
4.47	จำนวนการจดสิทธิบัตรทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีในประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2525 - 2548	137
5.1	เปรียบเทียบหน่วยงานหลักในการกำหนดนโยบายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ของประเทศกรณีศึกษา	145
5.2	โครงสร้างขององค์กรแบ่งเป็นระดับความสัมพันธ์	148

สารบัญตารางต่อ

ตารางที่		หน้า
ข.1	แสดงรายละเอียดการจัดสรรงบประมาณ ปี 2000 สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กับการจัดทำนโยบายด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ภายใต้ กระทรวงวิทยาศาสตร์และสิ่งแวดล้อม	182
ค.1	แสดงดัชนีความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยได้วัน	188
ค.2	การวางแผนนโยบาย(Policy Making)และการดำเนินการ(Policy Implementation) ตามนโยบายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศไทยได้วัน	191

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
3.1	แสดงองค์กรของรัฐที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี.....	27
3.2	แผนภาพแสดงองค์กรที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.....	29
4.1	แสดงโครงสร้างของหน่วยงานกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.....	51
4.2	แสดงโครงสร้างของสำนักงานปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.....	56
4.3	แสดงโครงสร้างของกรมวิทยาศาสตร์บริการ.....	59
4.4	แสดงโครงสร้างของสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ.....	62
4.5	แสดงโครงสร้างของสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ.....	72
4.6	แสดงโครงสร้างของสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ.....	84
4.7	แสดงโครงสร้างของสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ....	87
4.8	แสดงโครงสร้างของสถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ.....	91
4.9	แสดงโครงสร้างของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.....	96
4.10	แสดงผลการดำเนินงานของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยประจำปี2546	99
4.11	แสดงผลการดำเนินงานของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยประจำปี2547	101
4.12	แสดงผลการดำเนินงานของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยประจำปี2548	103
4.13	แสดงผลการดำเนินงานของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยประจำปี2549	105
4.14	แสดงโครงสร้างของสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย	110
4.15	แสดงโครงสร้างของสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.....	116
ก.1	แสดงโครงสร้างองค์กรที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี.....	157
ข.1	แสดงโครงสร้างของ NCSRD.....	170
ข.2	แสดงองค์กรภายใต้กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม.....	172
ค.1	กระบวนการกำหนดนโยบาย.....	192